

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง และศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น ซึ่งกำลังเรียนภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (อ 022) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 28 คน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือ 4 กลุ่ม ดังนี้ เครื่องมือกลุ่มที่ 1 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างบทเรียนที่ประกอบด้วย แบบสำรวจรายละเอียดเนื้อหาท้องถิ่นซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 28 ฉบับ แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน จำนวน 28 ฉบับ และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ฉบับ เครื่องมือกลุ่มที่ 2 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอน ได้แก่ แผนการสอนที่ประกอบด้วยเนื้อหาท้องถิ่นรวมทั้งชื่อเรื่อง ชื่อวิชา ชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลา สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล ส่วนบริบทอ่านซึ่งสร้างขึ้นจากข้อมูลการสอบถามของเครื่องมือกลุ่มที่ 1 มีจำนวน 5 บทเรียน ในแต่ละบทเรียนแบ่งออกเป็น 2 ตอน รวมเป็นแผนการสอนทั้งสิ้นจำนวน 10 แผน เครื่องมือกลุ่มที่ 3 เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินเพื่อพัฒนานาบทเรียน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ประกอบด้วยคำถามของแต่ละบทเรียนจำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็นสองตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามจากบริบทอ่าน Part A จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นคำถามจากบริบทอ่าน Part B จำนวน 10 ข้อ มีจำนวนบทเรียนละ 28 ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน 140 ฉบับ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์พอใจไว้คือ นักเรียนคะแนนในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษร้อยละ 70 แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน จำนวน 5 ฉบับ และ

แบบบันทึกความคิดเห็นของครูผู้สอน จำนวน 5 ฉบับ ส่วนเครื่องมือกลุ่มที่ 4 เป็นแบบสอบถาม วัดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 20 ข้อ ใช้สอบถามความรู้สึก ความต้องการ ความมานะพยายามที่จะเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ทำการสอบถามก่อนและหลังการเรียน จำนวน 56 ฉบับ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการโดยเริ่มจากการสำรวจรายละเอียดเนื้อหาท้องถิ่น การสำรวจความต้องการของนักเรียนและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ แล้วจึงนำข้อมูลมาแจกแจง ความถี่เพื่อเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหา หลังจากนั้นจึงทำการศึกษารายละเอียดข้อมูล เนื้อหาท้องถิ่นเพิ่มเติม เพื่อนำมาสร้างบริบทอ่านที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชา ภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน (อ 022) ทำการสร้างหลักสูตรแม่แบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง บทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นที่ประกอบด้วยแผนการสอน จำนวน 5 บทเรียน ใช้เป็นหลักสูตรระดับนำ ไปใช้ในโรงเรียน ทำการวัดแรงจูงใจก่อนการสอนและดำเนินการตามแผนการสอน ส่วนในการจัด กระบวนการเรียนการสอน ได้ใช้วิธีสอนหลายลักษณะที่อาศัยประสบการณ์เดิม ประสบการณ์จริง ของนักเรียน เช่น การศึกษาดูงานสถานที่จริง นักเรียนนำประสบการณ์มาเล่าและเขียนเป็นบริบท อ่าน หลังจากการศึกษาดูงานนักเรียนนำคำตอบหรือประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้เสริมการอ่าน บริบทอ่านในห้องเรียน และการลงมือปฏิบัติจริงในการทำอาหารพื้นบ้าน เป็นต้น หลังการสอน แต่ละบทเรียนได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนท้ายบทเรียนตามเกณฑ์พอใจร้อยละ 70 ได้มีการบันทึกความคิดเห็นของนักเรียนและประเมินการสอนของผู้สอนเพื่อนำข้อมูลมาแก้ไขปรับปรุง บทเรียนให้เหมาะสมต่อไป หลังจากการสอนทั้ง 5 บทเรียนแล้ว ขึ้นสุดท้ายได้ทำการวัดแรงจูงใจ ครั้งที่สองเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียน

หลังจากนั้นนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกบทเรียนมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง จำนวน 5 บทเรียน มีความเหมาะสมกับระดับ

ความรู้ความสามารถ และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนซึ่งอยู่ในระดับความพอใจตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นอยู่ในระดับมากหลังการเรียนการสอนโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะมีกระบวนการสร้างบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่น โดยมีการพัฒนาบทเรียนให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน การสร้างบทเรียนดังกล่าว ได้มีการศึกษารายละเอียดข้อมูลโดยดำเนินการ 2 ประการ คือ ประการแรก กระบวนการสร้างบทเรียนมีการวางแผนที่ดีโดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามผู้รู้ในท้องถิ่น การสังเกต และการศึกษาจากแหล่งความรู้ เช่น สถานที่จริง หนังสือ วารสาร หลักฐานที่บันทึกทางประวัติศาสตร์ แล้วจึงนำเนื้อหาที่ได้มาปรับให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน ประการที่สอง มีการศึกษาจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร รายละเอียดวิชาภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน (อ 022) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นการสร้างบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเกิดความรู้มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของโทพีท (Topete, 1981) ที่ว่านักเรียนที่ได้ศึกษาบทเรียนหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเทศ และวัฒนธรรมของตนเองจะมีความคิดที่สร้างสรรค์ และเกิดพัฒนาการทางภาษามากกว่ากิจกรรมโดยทั่วไป

การสำรวจความต้องการของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาสร้างบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้เลือกหัวข้อเรื่องอย่างหลากหลายที่แตกต่างกันตามความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับหลักการออกแบบหลักสูตรของ ยาลเดนและริชาร์ด (Yalden, 1983; Richard, 1984) ที่กล่าวว่า การสร้างบทเรียนต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนแล้วจึงพัฒนาจุดประสงค์ เลือกกิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด จึงทำ

ให้บทเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของคาร์มา (Kharmer, 1971) ที่พบว่าความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนขึ้นอยู่กับชนิดของเนื้อหาที่ใช้สอนว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากน้อยเพียงไร หากเนื้อหาที่ใช้สอนมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมาก ผู้เรียนจะมีความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นด้วย

ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นทั้ง 5 บทเรียนนั้น มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ ดังนี้ การดำเนินกิจกรรมของบทเรียนที่ 1 เป็นไปอย่างสนุกสนาน เพราะนักเรียนได้ปฏิบัติจริง คือ การเดินทางไปศึกษาดูงานน้ำตก ซึ่งนักเรียนได้พบเห็นธรรมชาติที่สวยงาม เช่น สภาพของน้ำตก ต้นไม้ ดอกไม้ เป็นต้น หลังจากนั้นนักเรียนนำเอาประสบการณ์การเดินทางไปน้ำตกของตนเองมาเล่าในห้องเรียน จึงทำให้บทเรียนนี้น่าสนใจมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70.54 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซูกโฮล (Zughoul, 1986) ที่กล่าวไว้ว่า เนื้อหาบทเรียนภาษาอังกฤษนั้น ต้องเป็นเรื่องราวที่นักเรียนได้พบเห็นหรือได้ลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อนักเรียน จึงจะทำให้ นักเรียนเกิดความสุขกับการเรียนเนื้อหาบทเรียนนั้น ในขณะเดียวกันได้มอบหมายให้นักเรียนศึกษา และค้นหาคำตอบจากคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะเรียนในห้องเรียนของบทเรียนที่ 3 เนื่องจากการเรียนการสอนของบทเรียนนี้ได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงานสถานที่จริง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจเนื้อหาบทเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานกับการเรียน ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาได้ดีขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนนี้ ผ่านเกณฑ์สูงสุดคือ ร้อยละ 78.93 สอดคล้องกับแนวความคิดของ สตีเวน และริชาร์ด (Stevens & Richards, 1992) ที่กล่าวถึงการเรียนจากประสบการณ์จริงว่า สามารถทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น เกิดความใฝ่รู้ในการเรียนจากสถานการณ์จริงหรือ ประสบการณ์จริงของตนเองนอกห้องเรียนมากกว่าการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

ในขณะที่บทเรียนที่ 5 นักเรียนเกิดความสนใจและความสนุกสนานในการปฏิบัติขั้นตอนการทำอาหาร ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาได้ดี ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำอาหารของท้องถิ่น ซึ่งในการปฏิบัติจริงดังกล่าวนี้เป็นความรู้เดิมและ

ประสบการณ์จริงของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องปรุงอาหารท้องถิ่นซึ่งนักเรียนรู้มาก่อน ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านที่เป็นภาษาอังกฤษและสามารถเขียนได้ดีขึ้น จากการทดสอบหลังบทเรียนนี้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนที่ 5 ผ่านเกณฑ์สูงเป็นอันดับสองรองจากบทเรียนที่ 3 คือ ร้อยละ 78.75 สอดคล้องกับการวิจัยของมิลล์ (Mill, 1990) ที่ได้กล่าวว่า ประสบการณ์เดิมในการอ่านของผู้เรียนจะส่งผลให้คะแนนในการเขียนสูงขึ้นด้วย

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 5 บทเรียน สังเกตเห็นว่าบทเรียนที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในบทเรียนที่ 1, 3 และ 5 นั้น พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนที่ 1 เท่านั้นที่เกณฑ์พอใจอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเล่าประสบการณ์ของตนเอง ขั้นตอนการบันทึกเรื่องเป็นภาษาไทยก่อน หลังจากนั้นนักเรียนเขียนถอดความจากเรื่องที่เล่าเป็นภาษาอังกฤษนั้น ต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนี้มาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับเวลาเรียนเพิ่มขึ้นให้เหมาะสม ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนที่ 3 และ 5 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้และสูงกว่าบทเรียนที่ 2, 4 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากประสบการณ์จริงที่เป็นเรื่องใกล้ตัว บทเรียนจากสถานการณ์จริงตามความสนใจของนักเรียนนั้น สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนภาษาอังกฤษ อีกทั้งยังทำให้บทเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนโดยใช้เนื้อหาทั่วไป ซึ่งทำให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษว่าสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง สอดคล้องกับการศึกษาของเทอร์เนอร์เนอร์ (Turner, 1995) ที่กล่าวว่า การใช้เนื้อหาบทเรียนจากสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความคุ้นเคยกับบริบทอ่านจากสถานการณ์จริงนั้น ๆ ยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ความมานะ และแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้นอีกด้วย

นอกจากการเรียนจากการปฏิบัติจริงแล้ว เนื้อหาท้องถิ่นเป็นบทเรียนที่มีความหมายต่อนักเรียน เช่น สถานที่ที่นักเรียนคุ้นเคย อาหารที่นักเรียนรับประทานเป็นประจำ เป็นต้น หากมีการสอนภาษาอังกฤษด้วยการปฏิบัติจริงโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่น จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เนื้อหาท้องถิ่นเป็นความรู้เดิมและประสบการณ์ตรงซึ่งเป็นสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่นักเรียนเคยพบเห็นเป็นประจำ หรือคุ้นเคยกับสิ่งเหล่านั้น นักเรียนได้เรียนเรื่องราวจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว แล้วจึงเขียนเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวต่อไป

อาจกล่าวได้ว่านักเรียนต้องเรียนเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของหลักสูตรในปัจจุบัน

สรุปได้ว่าการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทำให้ได้บทเรียนที่มีคุณภาพและมีคุณค่า เนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ใช้ความรู้เดิมที่มีในท้องถิ่นของตนเองเปรียบเทียบกับความรู้ใหม่ที่กำลังเรียนได้อย่างกลมกลืน รวมทั้งการที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงนับได้ว่าเป็นการเรียนภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ซึ่งการเรียนการสอนเช่นนี้จะส่งผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่น

จากงานวิจัย พบว่าคำศัพท์บางคำนักเรียนไม่คุ้นเคย ทำให้ต้องใช้เวลามากเกินไป จึงมีความเห็นว่าคำศัพท์ควรมีความยากง่ายตามระดับ ความสามารถของนักเรียน และควรนำเสนอด้วยสื่อของจริง โดยเฉพาะของจริงที่นักเรียนคุ้นเคยหรือใช้รูปภาพแทนการแปลความหมายโดยตรง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดการประมวลความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษจากรูปภาพได้ ทั้งนี้เนื่องจากคำศัพท์ส่วนใหญ่ที่นักเรียนรู้ความหมายภาษาไทยมาก่อน เพียงแต่นักเรียนยังไม่รู้ความหมายเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความคงทนในการจำ (Retention) ได้ดีกว่าการสอนแปลความหมายโดยตรงอีกด้วย

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สังเกตเห็นว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาที่ยังไม่สูงนัก ซึ่งบางกิจกรรมยังขาดกิจกรรมนำในการทำแบบฝึกหัด ดังนั้นในการนำเสนอแบบฝึกหัดในบทเรียนที่ใช้ในการสอนอ่าน - เขียนภาษาอังกฤษ จึงควรให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดชนิดกำหนดให้ (Controlled Practice) โดยให้นักเรียนเติมคำหรือกลุ่มคำในช่องว่างให้สมบูรณ์ก่อน แล้วจึงเป็นแบบฝึกหัดกึ่งกำหนดให้ (Semi-controlled Practice) เช่น การเขียนเพิ่มเติมข้อความที่กำหนดให้ตามความเหมาะสม หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดอิสระ (Free Controlled Practice) ซึ่งนักเรียนสามารถเขียนตามความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลได้อย่างอิสระ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รู้แนวทางในการเขียน และเกิดความเชื่อมั่นในการเขียนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในแบบฝึกหัดดังกล่าวจึงควรมีแบบอย่างหรือโครงสร้างทางภาษา คำศัพท์ และสำนวน เป็นต้น จากบริบทอ่านเพื่อเป็นแนวทางก่อนที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดแบบอิสระต่อไป

ด้านกระบวนการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังเกตว่าบางขั้นตอนต้องใช้เวลามาก ดังนั้นครูควรจัดเวลาให้เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม และไม่ควรสอนเร็วเกินไปซึ่งทำให้นักเรียนที่เรียนช้าตามไม่ทัน ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนสอนโดยใช้สื่อของจริง การใช้สถานการณ์จริง เช่น การศึกษาดูงานสถานที่จริง หรือการสอนแบบสาธิตโดยการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้เกิดประสบการณ์ตรงซึ่งทำให้บทเรียนนั้นมีความหมายต่อนักเรียน และทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีกับเนื้อเรื่องที่กำลังเรียนซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากสถานการณ์จริงหรือการปฏิบัติจริงดังกล่าวนี้ ต้องใช้เวลามากกว่าการสอนทั่วไป ฉะนั้นในการศึกษาดูงานควรเพิ่มเวลาในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติควรใช้เวลา นอกจากคาบการสอนปกติเพื่อที่จะใช้เวลาในการศึกษาดูงานได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาดูงานสถานที่จริงยังพบว่าการศึกษาดูงาน เช่น การเดินทางไปชมแหล่ง ธรรมชาติควรระมัดระวังในเรื่องความปลอดภัยเพราะอุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้ จึงควรเตรียม ชุดปฐมพยาบาลไปด้วย อีกทั้งต้องมีการสำรวจสถานที่ไว้ล่วงหน้าก่อนเดินทาง เพื่อที่จะได้หา วิธีป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น และการใช้รถโดยสารที่มากกว่าหนึ่งคัน ควรมีการชี้แจงเรื่อง รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเส้นทางในการเดินทาง กำหนดการ รวมทั้งการนัดหมายเรื่องเวลา ที่แน่นอนก่อนออกเดินทาง ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการหลงทางหรือทำให้ต้องเสียเวลาในการศึกษา ดูงานในครั้งนั้นได้

จากขั้นตอนในการสอนโดยการสาธิต พบว่านักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรม ตามขั้นตอนการสาธิตได้ทันเวลา ดังนั้นครูควรลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนกิจกรรมให้ชัดเจน โดยไม่รีบร้อนเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดการสับสน อีกทั้งควรมีการแสดงท่าทางประกอบให้ชัดเจน เพราะฉะนั้นขณะสอนนักเรียนมีการประมวลความรู้จากลักษณะท่าทางการแสดงของครูกับภาษาอังกฤษที่กำลังเรียนได้ ตลอดจนสื่อการสอนในการสาธิตควรมีรูปร่างและขนาดที่เหมาะสมซึ่ง นักเรียนทั้งชั้นสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง

การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นนี้ พบว่านักเรียนเกิด ความกระตือรือร้นในการเรียน และนักเรียนเกิดความสนใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอย่างดีเพราะบทเรียนมีเนื้อหาใกล้ตัวผู้เรียน จึงขอเสนอแนะว่าครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือ (Facilitator) เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นประสบการณ์เดิมของนักเรียนซึ่งนักเรียนเคยรู้มาก่อน หรือสามารถคาดคะเนหรือเดาเหตุการณ์ได้

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการวางแผนเรื่องเวลายังไม่เหมาะสมเนื่องจากเวลาค่อนข้าง จำกัด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า ประการแรก ครูควรเพิ่มเวลาการศึกษาดูงานเข้าไปในกิจกรรม การเรียนการสอนด้วย เพราะถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน อีกประการหนึ่งคือ เวลาในการศึกษาวิจัยในภาคเรียนที่สองค่อนข้างรีบเร่ง เพราะเป็นช่วงเวลาที่ ทางโรงเรียนมีกิจกรรมเสริมอื่น เช่น งานแข่งขันกีฬา - กรีฑา กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม เป็นต้น ตลอดจนในภาคเรียนที่สองมีวันหยุดราชการมาก ซึ่งทำให้เวลาอาจจะต้องเปลี่ยนแปลงบ่อยขึ้น และนักเรียนในระดับชั้นสูงสุดของโรงเรียนจะต้องหาสถานศึกษาเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น จึงเป็น

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ด้วยเหตุนี้ครูควรมีการวางแผนเรื่องเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปตามหัวข้อดังนี้

1. ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่นในลักษณะเดียวกันกับท้องถิ่นอื่นกับนักเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับแต่ละระดับชั้นและท้องถิ่นต่อไป
2. ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษเนื้อหาท้องถิ่น ที่เน้นให้เจาะลึกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น
3. ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาบทเรียนเนื้อหาท้องถิ่นในการส่งเสริมทักษะการฟัง - พูดให้เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษต่อไป